

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre	3 korona.
Egészévre	12 "
Vidékre Negyedévre	5 "
Egészévre	20 "

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

Hiába, az ellenzék nem pótolhatja az elhunyt elsőrendű viharprófétát, Falbot. Már napokkal előbb kürtölték a politikai időjósok, hogy kedd vagy szerda vagy mindakettő elsőrendű kritikus nap lesz. Vihart, orkánt, földrengést, országos veszedelmet, pusztulást jósoltak a 13 arcú ellenzék kuruttyoló békái.

És vajudván a hegyek, született egy kis egér.

Az történt ugyanis, hogy ugyanazon a napon, melyen a haza megmentésére minden ellenzéki hősnek együtt kellett volna lenni a Házban, a hősök hőse Polonyi Géza (nem törődve azzal, hogy távollétében Tisza István megöli az alkotmányt!) hirtelen ügyvédi minőségben Aradra utazott egy csődbe jutott kereskedő megmentésére.

Szávay Gyula indítványa, hogy a Csokonai-kör alakuljon át Csokonai Irodalmi Társaság-gá, nagyon helyes. A nagy közönség társadalmi tevékenységét száz más téren is kifejtheti, viszont művelődési igényeinek kielégítésére a Csokonai-kör mint tisztán irodalmi társaság sokkal nagyobb sikerrel vállalkozhatik.

Azt hozhatnák fel a választmány egyes tagjai, hogy a Csokonai-körnek társadalmi hivatása is van (emléktert gondozása, emléktáblák elhelyezése stb.) De ez egyáltalán nem lehet kifogás a körnek irodalmi társasággá átalakulása ellen. Mert társadalmi tisztét azontul még jobban, nagyobb sikerrel betöltheti, mivel nagyobb lesz irodalmi működése révén a tekintélye. Ma végre is a Csokonai-kör semmi más, csak egyszerű közművelődési egyesület, társaskör vagy efféle. De mi értelme van ennek? Talán, hogy írók, vagy tudósok, szakférjak, a kik a költészetben, irodalomban, tudományban nevet szereznek és dicsőséget aratnak, — tagdíjat fizessenek? Ezért ugyan kár a Csokonai-kört fenntartani!

Helyes, okos, dicséretes dolog lenne, ha a kör választmánya egyhangúlag magáévá tenné Szávay indítványát és 1905. január 28-án, Csokonai halálának századik évfordulóján, mikor száz országos nevű író lesz együtt Debrecenben, megalakulna a fényes irodalmi ünnep keretében a Csokonai Irodalmi Társaság.

A nagy Hortobágy kérdése ismét felszínre került. Méltán izgatja Debrecen város közönségét az a homály és bizonytalanság, mely a Hortobágy hasznosításának ügyét ködbe takarja s évtizedek óta tartó bátortalan halogatással meghagyja a tarthatatlan állapotot, a miből mindenkinek csak kára lehet.

Olyan ez a Hortobágy kérdése, mint egy nagy szálka, mely a siető ember lábába ütődött. Ki kell venni a szálkát, mert addig lehetetlen a haladás előre. A szálkától még meggyülik majd az ép láb és sánta lesz az erős, ember, a ki pedig egyetlen rúntással megszabadulhatna a szálkától és vigan folytathatná útját tovább.

A város minden igaz jó polgára érzi, tudja, hogy a Hortobágy mai meddő állapotában nem maradhat. Debrecen városának sürgős kötelessége immár ezt az égető kérdést dülőre vinni, Hadd legyen a Hortobágy végre igazán nemesak dísz, büszkesége, de jövedelmező kincse is Debrecen városának!

A kisebbségi erőszak.

Reméljük, tartós lesz a lelkesedés, melylyel a szabadelvű párt a miniszterelnök fellépését üdvözölte, miután most, minthogy az ellenzék még bizottságot sem akar kiküldeni a házszabályok reformjára, maga a parlament vette erélyesen a kezébe ezt a reformot, ha ez csak meg határozott záros határidőre szól is. Mert a felől tisztában kell lennie a szabadelvűpártnak, hogy magatartása melyet most fog tanusítani, szintén döntő arra nézve, valjon ez a párt tovább is képes-e az országot kormányozni, valjon bir-e ama erkölcsi kvalitásokkal, melyek érdemessé teszik arra, hogy az alkotmány tovább is főleg az ő örize alatt maradjon. Bebizonyult eddig, hogy az az alap, melyen a szabadelvűpárt áll, az 1867. évi törvények, teljes mértékben elég a nemzet nemzeti fejlődésének előmozdítására. Most annak is ki kell tennie, valjon a párt birja-e a teljes bátorságot ama misszió teljesítésére, hogy ezt az alapot parlamenti alakjában fenntartsa.

Hogy a parlamentarizmus Magyarországra nézve mit jelent, azt senkinek sem kell bővebben magyarázni. Ez most nemzeti létünknek a legerősebb, talán

egyetlen kezessége. Az ellenzék az, a ki Magyarországon lehetetlenné teszi a parlamentarizmust. Amit elkövet, az sok embernek, főleg Magyarország ellenzékeinek azt a csalfa bizonyítékot szolgáltatja, hogy Magyarországot nem is lehet parlamentárisan kormányozni. Mert a parlamentáris kormányzás tanácskozásból és főleg határozathozatalból áll. Már pedig az ellenzék zavarja a tanácskozást és nem engedi határozathoz jutni a dolgokat.

De miután a nem parlamentáris kormányzásra nem akarunk visszatérni, mert Magyarország mindenkor alkotmányos állam volt és miután ezt a visszatérést az ellenzék maga sem akarhatja, biztosítékokat kell teremteni a parlament további működésére. Ennél többet nem akar a kormány, sem a szabadelvűpárt. De hát Magyarországon a parlamentáris kormányzást erőszak által akadályozzák meg, mert a házszabályokkal most üzött visszaélés, melyek voltaképpen a parlamentáris tevékenység védői kell hogy legyenek, nem más, mint a nyers erőszak gyakorlása. Régi jogelv, melyet még a rómaiak mondtak ki: *vis vim repellere fas est*, szent jog, erőszakot erőszakkal utasítani vissza.

A megértés és közös tanácskozások útjára nem akart lépni az ellenzék, teljes erejével ellenszegül, hogy a parlamenti tanácskozást gátló rendelkezések megszüntetessenek, vagy csak korlátoztassanak is. És ezért kell a szabadelvűpártnak az ellenzéki erőszakot a saját, mely hazafias és erkölcsi meggyőződéssel alapuló erőszakával visszavernie.

Ettől függ Magyarország jövője, valamint a szabadelvűpárt jövője is.

A zsinat.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 16.

A reformátusok zsinata ma délelőtt folytatta tanácskozásait Bánffy Dezső báró és Kun Bertalan püspök elnöklété alatt. Miután Segesdy Ferenc dr. felolvasta a tegnapi ülésről szóló jegyzőkönyvet, Radácsy György jelentette, hogy a Pokoly József zsinati rendes tag helyett behívott Nagy József esperes pöttagnak igazoló levelét az igazolóbizottság rendben találta.

Bächer Rudolf kir. szabadalmazott ekegyára.

Melichár Ferenc kir. szabad. vetőgépgyára ajánlja: Sack-rendszerű acéleköt elpusztíthatatlan acélféjekkel, továbbá világhírű páros sorú „UNICUM DRILL“

sorvetőgépeit, járgányos szecsavágóit, répvágóit és egyéb takarmány gépeit. — Debreceni képviselő és gyári-raktár

Ráhmer Sándornál

Piac-utca 26. Nagytrafik udvar. o

A t. gazdaközönség o figyelmébe! o

Ezután Bánffy Dezső báró tudtul adta, hogy a még elő nem készített ügyeket az elnökség a szakbizottságok között szétosztotta. Sass Béla felolvasta, hogy mely ügyeket minő bizottságokba osztottak be. A zsinat a jelentést tudomásul vette.

Felolvasták ezután a skót egyház közszinatának üdvözlő iratát. A skót egyház meleg szavakban köszönti a magyar testvéreket s azon óhajának ad kifejezést, hogy a két egyház, a magyar és skót, szoros kapcsolatba léphetne egymással.

A zsinat az üdvözlő iratot köszönettel vette és viszonzni fogja.

A napirend előtt felszólalt Balthazár Dezső dr. és helyreigazítja a tegnapi beszédéből támadt félreértéseket.

Ezután folytatták a tegnapi félbemaradt vitát a törvényjavaslatnak az adóügyre vonatkozó részére vonatkozólag.

Az általános vita során ma Hegedüs Sándor szólalt fel elsőnek. — Szembeszáll Mezey Albert és György Endre ama felfogásával, hogy az államtól való függés vallási közönyre vezet. Szerinte ettől a következménytől nem kell félni. Számolni kell a viszonyokkal. Az állami segítség lehetővé fogja tenni, hogy a lelkészeket megszabadítsák az élet napi gondjaitól és lehetővé fogja tenni, hogy sokkal inkább fogják magukat hivatásuknak szentelhetni. A szegény nép adó terhén való könnyítés pedig olyan és annyi üdvös következménnyel jár gazdasági, erkölcsi és sok más tekintetben, hogy azokra csak rámutatni lehet, de felsorolni nem. — Különbben is úgy áll a dolog, hogy eddig még az egyház egy lelkésze sem tapasztalhatta, hogy a kongrua őt szabad cselekvésében, szellemi tevékenységében gátolta volna. (Ugy van!) Reátérve az adójavaslatra, annak a véleményének ad kifejezést, hogy az egyház nagy hibát követne el, ha az adókulcsot egységesen és kötelezően állapítaná meg. Ez igen nagy zavart okozna az egyházakban. A javaslat — szerinte — a jelen viszonyoknak legjobban megfelel s a legközelebbi évekre be is fog válni. Javulás föltétlenül van benne s ez elégséges. A gyakorlat megfogja mutatni, mennyire válik be, és hibáin akkor még mindig lesz alkalom javítani. Ellenzi, hogy a javaslatot a bizottságokhoz utasítsák.

Nagy Károly azon kezdi, hogy mindegyik zsinat egy-egy nagy ténnyel írta be nevét a históriába. Az 1881-iki zsinat meg-

csinálta az alkotmányos szervezetet, az 1891-iki a közalapítvány, a most folyó zsinattól országiszerte várják az adóügy és a lelkészek nyugdíjügyének rendezését. Ehhez a kérdéshez nagy szociális érdekek is fűződnek. A javaslat, megvilágítja, jelentékeny haladást mutat az eddigi állapotokhoz képest annyival is inkább, mert nem sérti az egyház autonómiáját. Beszédé végén határozati javaslatot terjeszt be, amelyben azt óhajtja, hogy a tervezetet adják vissza a bizottságnak azzal az utasítással, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján vizsgálja meg, nem lehetne-e az adóknak bizonyos maximumát meghatározni.

Bernáth Elemér reflektál Balthazár Dezső és Fejes István beszédeire. Az 1848: XX. teikkben lefektetett elvek alapján kiutalható államsegítség éppenséggel nem jelenti az egyházi autonómia sérelmét.

A javaslatot általános tárgyalás alapjául elfogadják.

A tanácskozást holnap folytatják.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november hó 16-án.

Kemény napunk lesz-e ma, Béla? — Kérde Szóts Pál Kubik Bélától, a vitarendezők főnökétől.

— Az töletek függ, vajjon jösztek-e erőszakkal feleli Kubik Béla.

— Mi meg azt várjuk, hogy ti erőszakoskodjatok válaszolt Szóts Pál.

— Erre Szóts Pál Vojnits Istvánhoz, Kubik Béla pedig Leszkay Gyulához fordul. Szóts Pál így referál be:

— Ugy látom, Kubikék ma mit sem tervelnek.

Kubik Béla pedig imígyen nyugtatja meg Leszkay Gyulát:

— Ugy látom, Vojnitséknak mára nincsen programjuk.

Nem egészen így állhat a dolog jegyzi meg Leszkay Gyula — mert azt hallom, hogy a miniszterelnök a mai napra családja számára öt karzati jegyet beszedtetett elő.

— Hát én mikor beszélhetek? kérde Kubik Bélától Gabányi Miklós.

— Ejnye egészen kifeledek mondja

Kubik — pedig tegnap magas nívón álló vita mellett döntöttünk.

— Szóval beveszel a szónokok listájába folytatja Gabányi Miklós.

— Föltétlenül — felel Kubik — mert hisz nélkülöd nem is volna teljes a lista.

Ezenközben gyülekeznek az emberek innen is, tulnan is, és már az ülés elején népes a Ház.

Háromnegyed tizenegy óra volt, a mikor az ülést megnyitották.

Elnök: Jakabffy Imre.

Gabányi Miklós: Ma nem lesz baj, a békés elnök ül a kakasülön.

A jegyzőkönyvet fölolvassák.

Kubik Béla kifogásolja, hogy a jegyzőkönyvben a házszabálymódosítását célzó indítvány mint kormányelnöki indítvány szerepel, holott az Tisza gróf képviselő indítványa. Kéri módosítását.

A Ház a jegyzőkönyvet a módosítással hitelesíti.

Az interpellációs könyvet olvassák.

Három kérdés van bejegyezve, közötté Apponyi Albert grófé a békekongresszus tárgyában.

Megokolásukra délután egy órakor tér át a Ház.

Barabás Béla a házszabályokhoz kérészt. Szerinte Dániel határozati javaslatát a Háznak tárgyalnia nem szabad, mert tartalma a fennálló házszabályok ellen intézett merénylet. A többség lelkiismeretéhez akar szólni.

Rigó Ferenc: Ne keress itt lelkiismeretet, a hol nincs. (Zaj a jobb oldalon.)

Barabás Béla: Nem hiheti, hogy a többség teljes egészében helyeselné a határozati javaslat tartalmát. De logika sines a határozati javaslatban. A határozati javaslat már a revíziót célozza, akkor, a mikor még a huszonegyes bizottság sines még kiküldve.

Barabás Béla ezután tul is terjed a tárgyon.

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy a házszabályokhoz kért szót.

Felkiáltások a baloldalon: A tárgyhoz beszél.

Barabás Béla folytatja és a szabad- elvü pártot bírálja.

Elnök. Ismételten figyelmeztetem, hogy ez nem tartozik a házszabályokhoz. (Nagy zaj a baloldalon.)

Martine becsülete.

— Röviden Martine-nak hívták, — mondta felsóhajtva Leon Valtroves — és elragadó egy teremtés volt. Hajfürtjei esthajnal-ként borultak reá, bőréről visszaverődik a napsugár, a sötétben pedig világított az, a szeme tiszta vizü gyémánthoz hasonlított, járásra és mozdulatokra pedig olyan volt, mint a vadászó Diana. Egyébként műveletlen parasztasszony volt, bizalmatlan, félenken vad és jogos tulajdona egy piszkos, kellemetlen szagu munkásembernek, aki még azonfelül rongyos is volt és rezes orru. Mihelyt beköltözökdem echanteseigle-i birtokomba, a mely Charles bátyám jóvoltából maradt reám, tüstént feltűnt nekem ez a bájos mezei vadvirág. Igea, az első héten elbájolt, a másodikon zavarba hozott és egy hónap leforgása alatt teljesen hatalmába kerített. Megpróbáltam udvarolni neki, de csak úgy határozatlanul, mert természetemnél fogva bátortalan vagyok a szemérmes lényekkel szemben. Azután meg Martine viselkedése nem sok reményt nyújtott, mondhatnám hidegen fogadott. Ugy látszott, hogy nem érdemes vele kezdeni. Ezt csakhamar beláttam és megfujtam a visszavonulót, a nélkül azonban, hogy arcát lelkemből kiűzhettem, vagy emlékémet feledhettem volna.

Egy szép reggelen, mikor réteimen sétálgattam, egyszerre csak felém jön az egyik béresen, éktelen káromkodás közt szidva Istent és minden egyéb hatalmasságot. Csoron viz volt, zekéje a testéhez tapadt, hája

a füle körül összecsapott, az orrából pedig csakugyan ömlött a vér, pirosra festve torzonborz bajuszát:

— El ha! Bidouche mester, hát kendei mi történt? — kérdeztem meglehetősen egykedvű hangon, mert az ipsével nem igen rokonszenveztem.

— Hogy mi történt velem! — kiabálta. — No ezért megfizet kétszeresen... Az az istenverte Martine... Két veder vizet öntött a fejemre; mikor pedig üres volt a veder, még ráadásul azt is a pofámhoz vágta... pedig csak becsületes emberséggel kértem tőle azt, a mivel tartozott... no hát, mert Burrel, a férje tartozik 30 frankkal és nem tud fizetni... Már jó régen tartozik!... Türelemesen vártam Szent Mihály napig. Most azután megfenyegettem, hogy nyakára küldöm a végrehajtót. O pedig így felelt:

— Egy árva batkám sines; a tehén megdöglött, a disznók betegek... nem tudom megadni a pénzt! De ha beleegyezel, fordulj a feleségemhez, ratja behajthatod... feljogosítlak egy csókra, sőt kettőre is...

Szóról-szóra ezt mondta uram! Martine szép asszony... Persze nem adtam volna érte annyit... De most, hogy már tisztességes uton nem juthattam a pénzemhez és fájt volna a lelkem dobra üttetni szegény Burrelnek a vagyontkáját, hát csak felesáptam. Top, — mondék — ha már így állunk, nem bánom. Mikor mehetek el hozzá a fizetségért?

— Holnap reggel, az ma volt. Elmen-

tem a komához. Nem volt otthon, egyedül hagyta a feleségét, úgy, a hogy megbeszéltem volt.

— Adj isten, — mondok — a férjed bizonyosan elmondta már, hogy mi járatban vagyok. Tisztesség ne essék... kezdjük az elszámolást.

Ezt szólva gyanutlanul oda megyek melléje, megölelem és elkezdek hízkelkedni neki. Erre oszt a gyalázatos boszorkány úgy képen teremt, hogy egyszerűen forogni kezd velem a világ; azután... zsupsz az egyik veder... zsupsz a második veder... piff, paff... Eszem nélkül rohantam ki a házból... Hanem hát megfizetek érte mind a ketten... Megyek a végrehajtótért.

Mialatt ennek az állatnak az elbeszélését hallgattam, a vérem szinte forrott a dühtől és utálattól. A gondolat, hogy ez az alávaló ember harmine frankért birni akarja Martinet, borzalmasnak tünt föl előttem: nehéz volt meg állanom, hogy torkon ne ragadjam. Egyszerűen ennyit mondtam:

— Azzal ugyan nem sokra fogna menni. Költségbe veri magát és a többi hiteles majd megelőzi és mindent elszed az orra elől...

— Jó, jó, de csak nem hagyhatom oda veszni a pénzemet!

— Megveszem a követelést! — feletem szárazon — Burrel majd ledógozza...

— Igazán!? Nem tréfál az ur!?

Pozsgay Miklós: Látszik, hogy krétával van körülhuzva. (Derültség a baloldalon.)

Barabás Béla folytatja.

Elnök: A képviselő urtól, minthogy ismételtelen figyelmeztettem, kénytelen vagyok megvonnai a szót. (Zaj a baloldalon.)

Barabás Béla leül.

Elnök: Mezőssy képviselő ur is a házszabályokhoz kért szót.

Mezőssy Béla kéri a Házat, hogy a házszabályok címén szólva, a kereteken túlterjeszkedhessék.

Felkiáltások jobbról: Nem engedjük!

Elnök: Megengedi a Ház!

Felkiáltások jobbról: Nem is felállós.

Kubik Béla ívet lobogtat: Névszerinti szavazást kérek!

Elnök: Már késő!

Polonyi: Akkor a szavazatok megszámlálását kérjük!

Elnök: Ezt elrendelem.

A Kossuth-párttal az egész ellezék szavaz, maga Apponyi Albert gróf is. A horvátok a kormányval szavaznak.

Az eredmény ez volt: Mezőssy kérése mellett 100, ellene 180 szavazott és így a 80 többség nem adta meg a tárgyon túlterjeszkedésre a jogot.

Mezőssy Béla konstatálni kívánja, hogy a szavazás nem házszabályszerűen történt.

Borbély György: Persze, mert magunknál Pozsgay kétszer is szavazott. (Nagy zaj.)

Pozsgay Miklós: Ez hazugság! (Nagy zaj.)

Mezőssy Béla: A többség nem adta meg a jogot a felszólalásra és így majd a napirenden tér rá azokra, a miket elmondani akart. (Helyeslés a baloldalon és a jobboldalon egyaránt.)

Szöts Pál jegyző tiltakozik ama vád ellen, mintha ő mint jegyző duplán számolt volna az ellenzéken, a mint ezt Borbély közbekiáltotta.

Borbély György kijelenti, hogy ő a jegyzőket nem gyanúsította, hanem ha a jegyzők kijelentik, hogy Pozsgay képviselő szavazatát nem kellett visszautasítani, akkor becsánatot kér.

Szöts Pál jelenti, hogy Pozsgait figyelmeztetni kellett, mert megszámlálása után

abba a parcellába lépett, a hol még nem szavaztak. Így volt az Udvary képviselővel is.

Pozsgay Miklós ezt tagadja és kijelenti, annál kevésbé akart kétszer szavazni, mert hisz ebből haszna nem volt volna.

Udvary Ferenc visszautasítja Szöts inszINUÁCIÓJÁT, hogy őt figyelmeztetni kellett volna, nehogy duplán szavazzon.

Szöts Pál. Nem így mondtam, azt akartam kifejezni, hogy Udvary képviselő urat, a ki éppen a folyosóról jött be, figyelmeztetni kellett, melyik parcellába álljon.

Ez incidens után Polonyi Géza kért szót.

Polonyi Géza szintén a házszabályokról beszélt és szóvá teszi Dániel tegnapi javaslatát, a melyet indítványnak minősít. Kérdi az elnököt, mikor indítat vitát ezen az indítványon és vajjon azok, a kik eddig beszéltek, hozzászólhatnak-e?

Tisza a szabadelvű-pártba személyében megtámadva szól, hogy a revízió a Polonyi Géza és Lengyel Zoltánok miatt válik szükségessé.

A baloldalon nagy zaj támadt. Felkiáltások. A miniszterelnök Nyegre képviselővel izenetet küldött az elnöknek.

Elnök: Kijelentem, hogy én semmiféle izenetet nem kaptam.

Polonyi Géza: Nem tudja, milyen gráciában áll Tiszánál. Jó néven veszi azonban, ha az a kabinet, a melyben Héderváry gróf is ül, szülő iránt gyűlölettel viseltetik. Az országra veszedelmesebb császári miniszterelnök nem ült még itt az országban. De oldjuk meg a kérdést. Szabaduljon meg az ország mindkettőnkétől.

Igéretet tesz, hogy ha Tisza lemond, akkor ő sem vállal többet mandátumot. A haza érdekét szolgálta mindenha. De ha méltatlanul töltötte volna be állását, akkor is hajlandó lemondani. Se rágalommal, sem fenyegetéssel magát kötelessége teljesítésétől elriasztani nem engedi. (Taps a baloldalon.)

Elnök válaszol Polonyinak hozzá intézett kérdésére, hogy Dániel javaslatát házszabályszerűen fogja kezelni.

Tisza István gróf személyes kérdésben szólal fel, hogy Polonyinak feleljen. A kijelentések erkölcsi súlya attól függ, hogy x vagy y teszi-e a kijelentést. A mit a szabadelvű-pártban mondott, azt fentartja. Azok a mutatványok, a miket Polonyi évek

óta produkált, fölvilágosították róla a közvéleményt is és szereplését a kellő értékre szállította le. Az ellen pedig a leghatározottabban kellene tiltakoznom, hogy Polonyit tisztelt barátomnak szólítottam volna valaha. (Mozgás.)

Polonyi: Ezt nem mondtam.

Tisza István gróf: Addig, a mig független ember voltam, nem kerestem Polonyi ur társaságát, de itt a közügyek szolgálja vagyok és mindenkivel kell érintkeznem, bár a Polonyi urral való érintkezés bizonyos bátorsággal bír. Es ha arra kerülne a sor, melyikünk adja vissza hüebben a tényeket, erre a közvélemény ítéletét nyugodtan várnám. Gyűlöletet Polonyi ur iránt nem érzek, az másvalami. Hogy pedig kívánatos-e Polonyi ur itt léte, ezt kérdezze meg pártjától, de titkos szavazással. (Taps a jobboldalon.)

Polonyi Géza feláll, hogy személyes megtámadtatás címén beszéljen.

Mezőssy Béla zárt ülésre ívet nyújt át az elnöknek.

Elnök elrendeli a zárt ülést. Ezt szünet előzi meg, majd a zárt ülés következett.

A zárt ülés.

Elnök: Jakabffy Imre.

Elnök konstatálja, hogy a zárt ülést kérő ívet visszavonták és így nyitnak hirdette ki az ülést. Ezt azonban szintén szünet előzte meg. A második szünet után ismét nyitult ülés.

Elnök: Percel Dezső.

Kossuth Ferenc személyes kérdésben beszélt. Az udvariasság itt a parlamentben mindenkinek kötelessége, különösen a miniszterelnöknek. A Kossuth-párt minden egyes tagjának azonosítja.

Tisza István kijelenti, támogatásokat mindig megtorlandja, Polonyira tett utolsó megjegyzése tréfás volt.

Szederkényi Nándor, Rakovszky István és Apponyi Albert gróf felszólalása után Gróf Tisza István kijelentette, hogy a revízió az ország érdekében kell. A nemzeti akarat pedig elsöpri mindazokat, kik a nemzet akaratának ellenszegülnek. Polonyit az elnök egy közbeszólásáért rendreutasította

kiáltott csodálkozástól tágra nyílt szemmel.

— Három aranyat vettem ki a zsebemből és odanyújtottam neki. Mohón elkapta és áldásokat kiabálva vissza, elrohant . . .

— Legalább örökre megszabadítottam az asszonyt ettől a brutális embertől — gondoltam magamban.

És gépiesen Burrel lakása felé irányoztam lépteimet. Mintegy ötven lépésnyire lehettem a háztól, mikor heves veszekedésből származó hangok ütötték meg a fületem. Meggyorsítottam lépteimet és az udvarra érkezve, előttem állott Burrel hatalmas hanggal fenyegetve a feleségét, az pedig épp egy forróvízes fazekat készült gyöngéd férjének a fejéhez vágni.

— Mondom neked, — lármázott Burrel — hogy letöröm a derekadat, ha valamikor még nem engedelméskedel az én szavamnak . . . becsületes ember vagyok . . . és ha megigérek valamit, azt neked meg kell tartanod!

— Nyomorult gazember vagy! — kiáltott Martine — és Isten engem, kiforrazom a szemedet, ha hozzám nyulsz!

Ekkor észrevettek mind a ketten. Burrel móká arkifejezést öltött; Martine bátran a szemem közé nézett. Nem volt türelmem a bevezetéshez, ex abrupto mondtam:

— Ha Bidouche mester követelése miatt pöröknek, hagyják abba . . . magamhoz vitottam a követelést . . . most

tehát nekem tartozik a harminc frankkal . . .

— Jól van, de én önnek épp oly követelése, azt hiszem, h gy a feltételekkel együtt vette meg . . . becsületes ember vagyok . . . ön hallotta, mit mondtam a feleségemnek . . . nem vonom vissza, ellenkezőleg.

— Csupán egy szót akarok vele szólni — feleltem én . . .

— Visszavonulunk és az én Martine-kám mindent meg fog tenni, a mit ön kíván, vagy pedig összetöröm a csontját.

Ezzel megbillentette kalapját és eltűnt a ház mögött. Az asszony izzó és bosszus szemekkel nézett reám:

— Ha agyonüt sem nyul hozzám senki. Ön is úgy jár, mint az a disznó Bidouche.

— Nekem semmi sem kell! mondtam kissé remegő hangon — A mit tettem azért tettem, hogy magának örömet okozzak vele . . . és ez elég nekem. Burrel ur pénzét sem akarom, elengedem az adósságát.

A meghatottságtól elejtette a fazekat: — És ezt nem tréfából mondja? . . . Igazán csak azért tette, hogy nekem örömet okozzon?

— Csupán azért és ha ezer frankot kellett volna fizetnem, akkor sem haboztam volna egyetlen pillanatig sem.

Martine elvörösödött, a szeme fényes maradt, de csillogásába valami sajátos légség vegyült. Kezét nyujtá; keze reszkett

az enyémben. Végtelen gyöngédséggel megcsókoltam azt; azután vissza akartam vonulni. Sugva mondta:

— Minthogy ön nem olyan, mint a többiek . . . azt hiszem beszélhetnénk még egymással. Nem a miatt a gyalázatos Burrel miatt nem teszek én rosszat . . . hanem mert nem vagyok olyan!

A következő napokon mindig meglátogattam, részletekben nyugtázva Burrel adósságát, aki tizenötödikére már semmivel sem tartozott. Martine növekedő szivességgel fogadott. Jóllehet nem volt skrupulózus és nem hitt sem Istenben, sem ördögben, mégis volt benne valami puritán testi büszkeség, ami gyöngédségemnek sokáig ellenállott. Végre egy este, mikor egy magányos fasorban sétálgattunk, fejét a vállamra hajtva, így szólt:

— Ma éjszaka meg szeretném fizetni a Burrel mester adósságát!

Kiráyilag fizetett és pedig több éven keresztül és akkora gyönyörrel, hogy annál csak az enyém volt nagyobb. És ez az asszony, aki inkább meghalt volna, semhogy hajlama ellen kényszerítessék, egész természetesen találta, hogy szerelméért cserébe kapjon — ruhákat, háziállatokat és készpénzt.

J. H. Rosny.

Egyház és iskola.

Egyházi jegyző. Az alsó szabolcs-hajduvidéki kálvinista egyházmegye egyházi jegyzőjévé, az esperessé előlépett **Baltazár Dezső** dr. helyébe **Veress Géza** nádudvari papot választották meg.

Gazdasági gyűlés. A debreceni református egyház gazdasági bizottsága tegnap délután az egyházi tanácssteremben ülést tartott, melyen **Juhász Ignác** elnökölt. Az ülésen tárgyalta az egyházi adóknak a város által való kezelését és behajtását. A városi tanács részéről **Csóka Samu** adóügyi tanácsnok vett részt a tárgyalásban. A tanács az egyháztól 3000 koronát kér a kezelésért, de az adókövetést és az adófizetők összeírását nem vállalja el. A végleges döntést ebben az ügyben a legközelebbi egyház-tanácsülés hozza meg. A gazdasági gyűlés néhány apró folyó ügy elintézésével este hét órakor ért véget.

Pályázatok. Eddig két pályázat érkezett a püspöki hivatalhoz a kassai jogakadémiára kinevezett **Kérészy Zoltán** itt megüresedett tanzékére. **Borsos Endre** dr. székesfehérvári kir. törvényszéki jegyző az egyik. **Kun Béla** dr. mármaroszigeti jogtanár a másik pályázó. **Kun Béla** már pályázott egy ízben a debreceni jogakadémiára és akkor sok szavazatot kapott.

Napi hírek.

Debrecen város virilistái. Debrecen város igazoló választmánya már összeállította Debrecen legtöbb adófizetőinek névsorát, amely azonban még a bíráló választmányi ülése után lesz véglegesítve. E szerint a legtöbb adót fizetnek:

Simonffy Imre 8727 K., **Sesztina Lajos** 6758, **Kardos László** 6447, **Rikl Géza** 5869, **Berger Jenő** 5547*, **Veesev Zoltán** 5228, dr. **Ujfalussy József** 6218*, **Aron Jenő** 5162*, **Falk Lajos** 4875*, **Köszorus Lajos** 3779*, **Hajdu Gyula** 3722*, **Aron Miksa** 3651, **Reichmann Armin** 3640, **Szikszay Lajos** 3618*, **Czegely Ferenc** 3355*, **Tóth István** 2908*, **Kaszanyitzky Endre** 2863, **Lamprecht Frigyes** 2832, **Weichinger K.** 2813, **Hauer Bertalan** 2705*, **Jámbor János** 2488, **Fried Emil** 2478, **Nagy Jakab** 2461, **Komlóssy Arthur***, **Német András** 2279, **Lestyán Adorján** 2256*, dr. **Szell Kálmán** 2240*, dr. **Szikszay Szabó József** 2231*, **Ungvári József** 2226, **Horváth István** 2187, **Szentkirályi Tivadar** 2168*, **Jóna István** 2112, dr. **Tüdös János** 2105*, **Szentessy János** 2047, ifj. **Bányai István** 2024, **Komlóssy Dezső** 2017*, **Gebauer Károly** 1995, **Geréby Pál** 1954, **Haranghy Sándor** 1944, id. **Bányai István** 1937, **Kovács József** 1932*, **Boldog István** 1931, **Györfly Aladár** 1928*, **Tamássy Béla** 1885*, **Bilkei Kövesdi Imre** 1866, **Löfkovits Artur** 1852, **Rosenfeld Salomon** 1838, **Zöld János** 1834, **Horváth János** 1804, **Balogh István** 1778, dr. **Bruckner Ernő** 1767*, **Móric Ferenc** 1767, **Gyarmathy István** 1751, **Nemes Kálmán** 1726*, **Jóna János** 1697, **Szép József** 1694, **Csikos Sándor** dr. 1681*, **Polgári Bálint** 1680, **Lusztig Károly** 1660*, **Riesz Henrik** 1663*, dr. **Szotyori Nagy Kálmán** 166*, **Taffler Ignác** 1659, **Falk Armin** 1757, **Fürst Odón** 1630, **Gajzágó Béla** dr. 1628*, **Berger Andor** 1622*, **Bernáth Elemér** 1620*, **Hutflész Kázmér** 1565, **Aczél Géza** 1555*, **Kemény Mór** dr. 1548*, **Hidvéger Mihály** 1540, dr. **Rotschnek V. Emil** 1537, **Kenyeres Károly** 1522, **Kertész János** 1515, **Hochfelder Jakab** 1509, **Györy Kálmán** 1501*, **Szilágyi Imre** 1287*, **Debreceni Jenő** 1477, **Veesev Viktor** 1477*, dr. **Kocsár Gábor** 1467*, **Szikszay Gyula** 1456, **Horváth Tamás** 1455, ifj. **Kertész István** 1446, **Gyarmathy János** 1422, **Kiss Mihály** 1428, **Zádor Lajos** 1415*, **Kéki Sándor** 1411, **Kerekes Géza** 1399, **Balogh István** 1398, **Kertész Imre** 1375, **Csanak**

József 1323, **Vadon Sándor** 1321*, **koronát. Ezek 93-an jutnak be a törvényhatósági bizottságba.**

Póttagok: Dr. **Moskovics Jenő**, K. **Tóth Kálmán** 1304*, **Kertész István** 1289, ifj. **Pásztor János** 1276, **Rosenthal Dániel** 1264, **Klein Ignác** 1261, **Horváth János** 1260, id. **Harsányi István** 1247, **Szabó Lajos** 1240*, **Simonffy Emil** 1210, **Szikszay Albert** 1205, dr. **Kenézy Gyula** 1188*, **Erdélyi István** 1174, K. **Vértessy István** 1170, **Hegedüs Ferenc** 1168, **Polgári József** 1160, **Szabó Mihály** 1160, **Gaal Ferenc** 1117, **Osváth Ferenc** 1110.

A *-gal jelöltek adója duplán számít.

Járvány Debrecenben. Debrecenben a vörheny és ronsoló-toroklob hehek óta ágyba dönti a gyermekeket. Vörhenyben ezideig még egyetlen gyermek sem halt meg a ronsoló toroklob azonban már 4 áldozatot követelt. A főorvos a veszedelmes betegségekkel szemben eddig is megtette a szükséges óvintézkedéseket, de a ragályos betegség nemhogy csökkent volna, sőt ma már járványszerűleg lépett fel. A járvány tovaaterjedése ügyében most már a egészségügyi bizottság teszi meg a szükséges és halaszthatatlan óvintézkedéseket. A bizottságot holnap délután 3 és fél órára hívták össze.

Szakosztályi ülések. Az ipartestületi szakosztályok tegnap kezdték meg üléseiket. Az ülések sorrendje a következő: 18-án a férfiszabók, kalaposok és szűrszabók, 19-én a szűcsök, 20-án a timárok, 21-én a lakatosok, 22-én a kerékgyártók és kaptafakészítők, 23-án a pintérek, 24-én a reszelővágók szakosztálya tart ülést.

Iparostanoncok szakoktatása. Hétfőn a fodrászok, tegnap pedig a bádigosok tartottak ülést, melyen a kereskedelmi miniszternek a tanoncok előképzettségére vonatkozó rendeletével szemben foglaltak állást. A tanoncok előképzettségének minimumát a fodrászok hat, a bádigosok négy elemi osztályban állapították meg. Mindkét szakosztály elhatározta, hogy az építés alatt levő állami ipariskolában megfelelő helyiséget kérnek a szakoktatás céljaira. Ugyancsak az államtól kérnek díjtalan szaktanítót. Ha azonban utóbbi kérelmüket a kormány megtagadná, úgy a szakiparosok díjtalanul vállalják el a tanítást.

A kórház betörőjét elfogták. Két év előtt nagy port vert vert fel Debrecenben az az eset, hogy egy holdvilágos nyári éjszakán valami vakmerő ember betört a városi közkórház irodájába, ott feltörte a gondnok íróasztal fiókját és onnan 300 koronát ellopott. Még az éjszaka két rendőr társaságában elmulatta a pénzt és megszökött. A rendőrség dacára a lelkiismeretesebb nyomozásnak nem tudta elesipni a betörőt, míg végre tegnap a győri rendőr főkapitányság sürgönyileg értesítette a bünygyi osztályt, hogy ott elfogtak egy **Gubóczy Lajos** nevű egyént, aki beismerte, hogy ezeltört két évvel tört be a debreceni közkórházba. A bünygyi osztály rögtön távirati intézkedést tett, hogy **Gubóczyt**, aki egyébként **Petrosvoszky János** álnéven is szerepelt. Debrecenbe szállítsák.

Hatósági értesítés. Közhirre tételek, hogy a VIII. á. e. körzetben fellépett sertésvész miatt a heti sertésvásárok tartása betiltatott, illetve ezuttal a heti sertés vásár a VIII. á. e. körzet feloldásáig a szarvasmarhatéren fog megtartatni.

Halálravert ember. **Tanka József** mikepéresi lakos házába bement **Tiba János** és ott gorombáskodott. **Tanka** kiutasította **Tibát** és az udvaron két fiát magához véve botokkal elverték a gorombáskodó embert, a ki a kapott sebekbe belehalt. **Tankát** és két fiát letartóztatták a esendőrok.

Meglopott részeg. A Hatvan-utcai állomásnál **Elek András** hajduböszörményi gazda holt részegen feküdt a földön. A rendőr bekísérte a központra, hol **Elek András** kijózanodása után vette észre, hogy a zsebéből tárcája 70 koronával együtt eltűnt. A rendőrség keresi a részeg ember kifosztóját.

Ideiglenes sertésvásártér. A sertésvásártér a VIII. állategészségügyi körzetbe tartozik, mely tudvalevőleg ez idő szerint sertésvész miatt zár alatt van. Ezért elrendelte a mezőrendőrkapitány, hogy addig, míg a sertésvész a VIII. körzetben el nem mulik, addig a sertésvásárokat a baromvásártéren tartják.

Békéltetés. **Kormos Gyula** ipartestületi II. jegyző vezetésével a békéltető biz. ülést tartott, melyen több vitás ügyet intéztek el.

Adomány a muzeumnak. Értékes gyűjteménnyel gazdagította a debreceni muzeumot **Berényi Gyula** egervári gazdatiszt, ki tegnap 60 darab **Arpád** korabeli ezüstpénzt küldött.

Megvert tanonc. **Bozóky László** timárinast a múlt este néhány társa véresre verte, mikor a tanoneiskolából kijöttek. A verekedők közül **Kerecsi Antal** hentesinast a rendőrök elfogták.

Meghívás. A Szt. László Dalegylet választmányi tagjait felkérem, hogy ma esütörtökön este 8 órakor a szokott helyen megtartandó választmányi ülésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: a f. hó 26-án este, a vasuti állomás éttermében megtartandó dalestély műsorának végleges megállapítása. **Bárdossy Gyula** elnök.

Kérelem. A Szt. László dalegylet működő tagjait felkérem, hogy ma esütörtökön este pont 8 órakor kezdődő próbaestén teljes számban sziveskedjenek megjelenni. — **Bárdossy Gyula**, elnök.

Cigány zenészek betegsegélyző egylete. A debreceni cigány zenészek olyan vállalkozásba fogtak, mely páratlanul áll ebben az országban. **Kacsari László** kedden délután 4 órára a **Kossuth** kávéházba gyűlésre hívta össze a cigányokat, melyen mintegy 300-an jelentek meg. **Kacsari** kifejtette megjelent társai előtt, hogy milyen óriási szükségük van nekik, zenészeknek a betegsegélyző egyletre is felhívta a cigányokat, hogy alakítsák meg a debreceni cigány zenészek betegsegélyző egyletét. Az eszme általános tetszésre talált és azonnal íveket bocsátottak ki, melyeket csakhamar 200 cigány irt alá. Tervük az, hogy az egyletbe valamennyi debreceni cigány beiratkozzék, kik esékely heti díj lefizetése ellenében családostól ingyen orvosi kezelésben és gyógyszerben fognak részesülni. A jövedelemre nézve a tagsági díjakon kívül arra is számítanak, hogy városunk előkelőségei és a cigánybarátok az egyletbe pártoló és alapító tagokul belépnek. Ezen kívül havonként hangversenyt rendeznek az egylet pénztára javára. A további megbeszélések céljából ma délután 4 órakor a **Kossuth** kávéházban ismét gyűlés lesz.

Halálozás. Dr. **Kardos Samu**, a kiváló ügyvédet és dr. **Kardos Albertet**, a nagy tudású realiskolai tanárt súlyos csapás érte. Édes anyjuk özv. **Katz Sámuelné** elhunyt 78 éves korában Szolnokon. Az elhunyt uriaszonyt tegnap délután helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra.

Orvosi gondatlanság áldozata. A **Dollinger-féle** csipesz üggyhöz teljesen hasonló eset történt Szerencsen. **Fügh Vilmos** nyugalmazott huszárszázados feleségét belső baja miatt dr. **Pacaner Félix** szerencsi orvos megoperálta és dacára annak, hogy a műtét sikerült, **Füghné** három nappal utána meghalt. A férj, ki rajongással szerette feleségét, nem tudott belenyugodni a történetbe és

panaszt emelt az orvos ellen. Követelte felesége exhumálását és felboncolását. Az exhumálás, a törvényszéki boncolás meg is történt és pedig nem várt szenzációs eredményvel. Az orvosok a felboncolt holttest hasüregében egy összehajtott jodaformos gáztaláltak, mely kétségtelenül az operáció alkalmával maradt a hasüregben. A vizsgálatot befejezték és a törvényszék gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt megindította a büntető eljárást dr. Pacaner Félix ellen. Az eset nagy feltűnést keltett és a fejlemények elé nagy érdeklődéssel néznek, már azért is, mert a budapesti törvényszék épen a napokban hozott megszüntető határozatot Dollinger tanár ügyében a teljesen hasonló Lédecyné-féle esettől kffolyólag.

— **A főispánok fizetése.** A jövő esztendőre szóló költségvetés szerint a főispánoknak nagyobb fizetésük lesz. A főispánok fizetése eddig a megyék lakosságának megfelelően 8—10 ezer kor. volt s többségben azok voltak, akiknek csak 8 ezer korona jutott. A jövő esztendődtől kezdve a méltóságos urak fizetése háromféle lesz. Az egyik 9600, a másik 10.000, a harmadik pedig 11600 koronát kap. Szálláspénzüket eddig kivétel nélkül 1200 kor. volt, a jövőben azonban egyik-másik 1400 koronát nyugtáz. Pótlékot a multidőkben négy főispán kapott 12.000 korona értékben, ezentul ilyen pótlékot csak ketten kapnak, de csak 400—400 koronát. — Legnagyobb javadalmazásban Pestmegye főispánja részesül, akinek fizetése 11.600, pótléka 400, szálláspénze pedig 2000 korona. Összesen tehát 14.000 koronával honorálják. A főispánokra vonatkozó részben van szó Budapest főpolgármesteréről is, aki a költségvetés szerint 20.000 korona fizetést, 2000 korona pótlékot, 2000 korona lakáspénzt és 2000 korona személyes pótlékot huz. A budapesti főpolgármester javadalmazása tehát 26 ezer korona.

— **Harcias feleség.** Lunner Ferenc mórtelepi lakost tegnap este töb sebtől véresen beszállították a kórházba. Az ügyelő orvos mialatt kötözte, megkérdezte tőle, hogyan jutott e nem mindennapi sérülésekhez.

— Hát instálom — felel a magyar — ez a boszorkányfajzat látott el ilyen csunyan. Mán csak tudja meg az orvos ur, ha ilyen szíves és bekötöz, hogy két hónapja nem élek együtt az asszonnyal. Mindig osztozott, mindig kötődött, hát biz én ott hagytam.

— Hát a felesége verte meg?

— Röstelkedek miatta eleget, de mán csak be kell vallanom, hogy a mint az este odagyütt hozzám, hát én odébb taszintottam, ő meg aztán egy doronggal összehasogatott. Mán látom, hogy vissza kell menni hozzá, mert így nem jó vége lesz.

— **Rendőri hírek.** Kertész Juliánna és Szatmári Juliánna csavargó leányokat a éjjel a rendőrség a honvédszárlaktanya mellett fogta el. Bekisérték s eltoloncolják őket. — Császi Lajos napszámost talyigán vitték a központra a Miklós-utcaról, hol részegen feküdt az utca kövezetén.

— **A jó szomszéd.** Lombos Nagy Ambrus valahol a legsötétebb alsóvároson lakik. Olyan helyen, amerre mindig két héttel később érkeznek el a hírek a nagy messzeség miatt.

Igy aztán két héttel később hallotta meg azt is, hogy a szomszédja, a Mócsi fűszeres, fizetése képtelen lett, küszöbön a esőd.

Lombos Nagy Ambrus szörnyen bántotta a dolog, mert hát nekie éppen ki kellett mennie a tanyára, — következésképpen befo-gatás után benézett a boliba.

— Azért gyűttem szomszéd, hogy igen szépen fölkerjem valamire.

— Mire szomszéd?

— Arra, hogy két-három napig kint leszek a tanyán, mondok, már leginkább addig ne legyen tűz.

— **Jubiläum** Léderer Jánost, a Feneiére Pesti biztosi-intézet budapesti titkárát kedden, szolgálatának 40-ik évfordulója alkalmából az intézet igazgatósága és tisztviselő-kara az intézet dísztermében nagy óvációkban részesítette. Az igazgatóság részéről szepesváraljai Sarbó Leó igazgató, a tisztviselők nevében pedig Ribáry D. Dániel vezértitkár szép beszéd kíséretében értékes ajándékokat nyújtott át az ünnepeletnek.

— **Hol van Wladimir?** Bizonyára sokakat érdekel hogy a Debrecenben hosszabb ideig tartózkodott Wladimir (Van-e ki e nevet nem ismeri?) ezidőszerint hol van. Az érdekeik megnyugtató tudatjuk, hogy az orosz birkozómester, Szerbia, Románia, Bulgária, Montenegró stb. birkozóbajnoka jelenleg Pozsony város nemes sportkedvelőt vezet be a birkozás testező művészetébe.

— **Lopott hizó.** Kerekes György balmazújvárosi lakos Leiter Imre ugyanottani lakostól egy hizott sertést lopott. A sertést megtalálták Kerekes György sertésőljában. Megtették a feljelentést.

— **Lopás.** Tegnap este Klein Herman Boesky tér 10. sz. alatt levő szénásboltját feltörték s onnan egy szekányi szénát elvittek. A betörők után nyomoz a rendőrség.

— **Megvert nyomdász.** Az éjjel véres fejjel találták a rendőrök az utcán Turóczy Zsigmond 37 éves nyomdászt, kit részegen összeverték ismeretlen tettesek. Turóczyt a kórházba vitték, a tetteseket pedig keresi a rendőrség.

— **Rendőri hírek.** Fekete Mihály Timár-utca 32 szám alatt lakó favágót az elmúlt éjszaka egy rendőr a Csapó-utca járdáján találta eszméletlen állapotban. A rendőr valahogyan talpra állította a halt részeg avágót és hazza küldte. De Feketét csak a Dégenfeld téig vitték a lábai, ahol ismét összeesett. Herdályon vitték a központra. — Klein Józsefné Sas utca 4 szám alatti kávéház tulajdonosnője panaszt emelt Makai Anna eselődje ellen, aki minden keze ügyébe eső tárgyat elemelt, mert összeeserléte az enyém, tied, ové fogalmait. A rendőrség letartóztatta a tolvaj eselődét.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti festésze és fénylényagytási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjfalu-sz. ház. Allandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

— **Minizések** selyem festések megvételre kerestetnek Antalfy Ferenc könyvkötő bödizsművesnél városházzal szemben.

— **Gyakorlott varróleányok** azonnal felvétetnek Zador Lajos nőruha készítő műtermében.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

Rövid használat után nélkülözhetetlen Igen alkalmas utazásoknál. **Egészségügyi hatóság által megvizsgélt.** Bismarck-utca kelt Bécsben 1887. jul 30-án

Kalodont

nélkülözhetetlen fogtisztító szer.

Előrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk tartásánál nem nélkülözhetet fognak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrítatók el az által. Ennél sikeresebbnek bizonyult a „Kalodont” mely az antiszeptikus hatása a fogaknál szükséges mechatisztítása kitinően egyesít

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Csütörtökön, nov. 17. B bérlet. Raonóthyne. Pénteken, nov. 18. C bérlet. Szultán. Szombaton nov. 19. A bérlet. Vén leányok. Vasárnap, nov. 30. d. u. Édes. Este Lőcsei fehér asszony. Ujdonság. Hétfőn, nov. 21. B bérlet. Cigánybáró.

* **Enyingi Török Bálint.** Szathmáry Zoltán pályadíjnyertes darabjából tegnap tartották meg az első színpadi próbát. A szereposztás a következő: Enyingi: Palágyi, Pempfinger Kata: Menszáros Margit, Kardosné: Jenzskyné, Honka: Szabó Irma, Martonfalvai: Csontos, Martinuzzi: Szilágyi, Celesztin: Sebestyén, Széchy György: Faragó, Feleser: Krémer. A darab bemutató előadása e hó 27-én lesz.

TÁVIRATOK.

Döntő ütközet a képviselőházban.

Budapest, nov. 16. Beavatottak szerint holnap, vagy legkésőbb holnapután megtörténik a képviselőházban a döntő ütközet a kormány és az ellenzék között.

Japán-orosz háború.

London, november 16. A Reuter-ügynökségnek jelentik a japán hadsereg főhadiszállásáról 11-éről Fuzanon át 15-iki kelettel: Azt hisszentelik, hogy Stössel tábornok megsebesült és állapota kórházba kényszeríti. A tábornok azonban nem akarja elhagyni állását és kijelentette, hogy inkább ott akar meghalni, mint visszavonulni. Hír szerint az orosz csapatok folyton tartó nehéz munka miatt és élelmiszerek híján meggyűgűltek. Nagy rész meg akarja magát adni, de ebben megakadályozzák őket a tiszték. A japánok azt hiszik, hogy a helyőrség már az emberi kitartás határán van. Egy kém azt jelenti, hogy Port-Arturban híján vannak a lövészeknek és hogy a hideg és az élelmiszerek hiánya valószínűtlenné teszi a további ellentállást.

Mukden, november 16. A japánok az elesett oroszokat, a mennyiben módjukban van, tisztességesen eltemetik és emlékeiket az orosz táborba juttatják. Ez arra bírta Kuropatkin, hogy rendeletet adott ki és ebben kötelességüké tette az orosz katonáknak, hogy a japánok halottait szintén tisztességesen eltemessék és náluk talált emléktárgyaikat juttassák a japán táborba.

London, nov. 16. Mukdenből jelentik: Az oroszok heves ágyutüzélést kezdtek a japánok ellen Sahnál, hogy megakadályozzák őket az előrenyomulásnál.

London, nov. 16. A haretéren kiadott orosz újság dicséri a japánok viselkedését az orosz elesettekkel szemben. Ezért Kuropatkin tábornok felszólította az orosz parancsnokokat, hogy a japán halottakkal épp oly jól bánjanak, azaz azoknak jószágait és emlékeiket tartsák készen az átadásra.

Bakar, nov. 15. Az orosz hajóhad valószínűleg holnap indul elinnen és bizonyára a Damaraföldön vagy Diego Szuarezben vesz fel szenet, Nelidov hajóhadnagy, kinek halálát tegnap jelentették, valószínűleg napszúrásban halt el.

Csifu, nov. 16. Az oroszok Raszorozni nevű torpedó rombolójukat a levegőbe röpítették, hogy elkerüljék a japánok üldözését.

A Times a magyar viszonyokról.

London, november 16. A Times cikket közöl, mely a magyar politikai helyzettel foglalkozik. A nevezett lap Apponyi és az obstruáló ellenzék magatartását nagyon aggasztónak tartja és azt mondja, hogy ország úgy a parlamenten belül, mint azon kívül szenvedélyes harcoknak néz elébe.

Innsbrucki zavargások utóhangjai.

Milano, nov. 16. Az innsbrucki eseményekért ma itt nagy tiltakozó népgyűlés volt. Azután a felizgatott tömeg az osztrák-magyar konzulátus elé vonult, ahol a rendőrség szétverte őket.

Kigyulladt templom.

Ujvidék, nov. 16. A kilenc év előtt ujonnan épült római katolikus templom teteje ma délután 4 órakor kigyulladt és azóta már az egész templom lángokban áll.

Hidmunkások sztrájkja.

Havre, november 16. A hidmunkások már elhatározták, hogy sztrájkba lépnek.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, nov. 17.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv korlátolt. Szilárd, nyugodt irányzat mellett 60,000 métermázsa került forgalomba 2 és féltől 5 féltérig drágább áron. — Egyébb gabonaneműek néhány fillérral drágábbak. Idő: hideg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

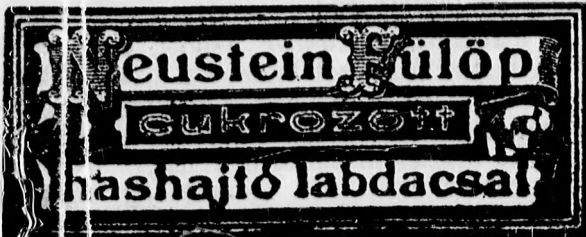
§ **Jókai Mór hagyatéka.** A budapesti VII. kerületi eljáróság befejezte Jókai Mór hagyatékának leltározását. A leltározás azzal ért véget, hogy a hites becsüs felbeszélte Jókai svábhgyi villáját, amelyet — Jókai özvegye 12000 koronára értékelt — hetvenötezer koronára. Charmant kir. közjegyző már ki is tüzte Jókai hagyatékának tárgyalását november 21-ére.

§ **Esküdtek sorsolása.** A jövő évi esküdtek kisorsolását tegnap délután kezdték meg Szücs Miklós elnök vezetésével. A sorsolást az esküdtek termébe ma is folytatják.

§ **Tizenöt éves tolvaj.** Két fiatal leányt ítelt el ma lopás miatt a debreceni kir. törvényszék. Rák Juliánna 17 éves és Kis Juliánna 14 éves földesi leányok bejártak Nagy Elekné ottani asszonyhoz és egy alkalommal 16 koronát elemeltek. A törvényszék súlyosbító körülménynek tudta be, hogy a két leányt már több ízben érték lopáson és Rák Juliánna 8 havi börtönrre, Kis Juliánna pedig 4 havi fogházra ítélte, miben mindketten megnyugodtak.

§ **Duhaj legények.** Hónapokkal ezelőtt történt, hogy Sági János, Sági József, Diós Gábor és Tóth Károly sárándi legények az utcán megtámadták és véresre verték Gyöngyi János ottani lakost meg a feleségét. A debreceni kir. törvényszék tegnap tárgyalta Kerekes János elnöklő bíró vezetésével az esetet és súlyos testisértésért Sági János nyolc, Sági Józsefet és Diós Gábort hat, Tóth Károlyt pedig négy havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Hat hónap egy óra miatt.** Hajdanán történt, hogy Makai Szirák Zsófia eselédasszony Alföldi Gábor esizmadiától ellopott egy ezüst órát. Alföldi feljelentette az asszonyt és a kir. törvényszék tegnap Makai Szirák Zsófiát lopásért hat havi fogházra ítélte.

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacsoi)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál legjobban eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vérisztítók; egy gyógyszer sem jobb a mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen Cukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tegeres mely 6 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor, előleges beküldése mellett egy tegeres bérmentve küldetlik.

Óvás!

Utánasoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan

Neustein Fülöp hashajtó labdacsoit. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

„Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerháza, Bécs, 1. Plattenberg 6. **Kapható:** Debrecen: Balázs Ö. Füleky Mihályovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más idag állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a hatyu szabad gyógyszerházban.

fényképezési cikkek

Láda kufferek

uti készletek, pénz, szivar és levéltárcák,

férfi fehéreneműek,

(mérték után is készülnek).

sollingeni kések, ollók, borotvák, haj, köröm és ruha kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

Debrecen, városház épületében

b o r s o s k a t a

Fentartva

Halász Nándor

ékszerész

karácsonyi

hirdetésének.

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobb lábellenő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált pascsótes, sárga vagy barna bőrnek a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1882. Gyári raktár Budapest V. Lipót-körút 24. (Briefadresse Wien III) Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife Mindenütt kapható

Nagy raktár.

Szönyeg,
Függöny,
Butorszövet,
Linoleum,
Bőrvászon,
Ágy és Asztalterítő,
Flannel takaró,
Pokróc,
Paplan és Matracokból

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Kistemplombazár.

Félix gyógyfürdő Nagyvárad mellett.

Téli és nyári gyógyhely,

Európa leggazdagabb természetes kén-só viz forrása 49° C. 17 millió liter napi mennyiség **Reuma csusz és köszvény ellen,** ivó és fürdő gyógymód.

Téli idény ez évben bevezetve

165 kényelmes lakó szoba, ez évben újonnan berendezve, 70 holdas park és erdő. Évi forgalma hét ezer állandó fürdő vendégnél több. — Nyáron naponta 16, télen 4 vonat közlekedés, állandó fürdő orvos. — vasút állomás postá, távirat, telefon a fürdő telepen.

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.

Penzio: okt. 1. május 1.
Fürdés és teljes ellátás hetenként 18 frt. feljebb.

Üzletáthelyezés.

Tisztelt vevőink és a közönség szives tudomására hozzuk, hogy

könyv-, papir- és zeneműkereskedésünket

a modern igényeknek megfelelően tetemesen megnagyobbítva a

Kossuth-utca 11. számú házba (Zádor ház)

egyenesen a célra átalakított fényes helyiségbe helyeztük át. Ezen üzlet-helyiségünk megtekintésére — mely csaknem látványosság számba megy — tisztelettel kérjük fel tisztelt vevőinket.

Kiváló tisztelettel

HEGEDŰS S. és SÁNDOR I.

előbb **László Albert és Társa**

DEBRECENBEN,

Kossuth-utca 11.

Főpiac utcai üzlethelyiségünk kiadó!

Magyar Fém- és Lámpaárugyár

Részvénytársaság

BUDAPEST KÖBÁNYA.

Ezredéves orsz. kiállítás díszoklevél.

Légszesz- és villamos Csillárok

a legegyszerűbb kivitelől a legpazarabbig.

Debrecen: Simonffy-utca.

Petroleum-lámpák!

Stilszerű újdonságok!
Fém és díszműtárgyak.

Valódi **Kiráty-olaj!**

a legjobb biztonsági petroleum

Koch Testvérek Debrecen, Piac-u. 51. Csanakház.

**FÉRFI-
FIU-
LEANY- és
GYERMEK RUHAK**

Olcso szigoruan szabott árak mellett

nagy választékban kaphatók,

Koch Testvérek cégnél Debrecen, Piac-u. 51. Csanakház.

KOCH
TESTVÉREK
Debrecen
Piac-utca 51. Csanakház

Férfi télikabát	24—200 K-ig	Gyermek costum blous v. kabát alakban	8—28 K-ig
„ öltöny	20—60 „	Gyermek télikabát	14—30 „
„ átmeneti kabát	20—40 „	Fiu öltöny	12—32 „
„ külön nadrág	2—18 „	Fiu télikabát	14—40 „

• Kirakatainkban naponként újdonságok szemlélhetők. •

A gázkandallóval való fűtés

■ a legszebb, legbiztosabb és legjobban szabályozható, ■

■ nem füstöl, nem kormoz, nem szemetel, nem rontja a levegőt, disziti a lakást, ■

NEM DRÁGÁBB A FATÜZELÉSNEÉL.

Berendezése megrendelhető a légszeszgyárnál.

Alairási felhívás.

A Hajdumegyei Népbank mint szövetkezet 1905. január hó 1-én megnyitja a második évtársulatát.

Felhívjuk Debrecen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet úgy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendei fennállásának tagjai száma máris meghaladja a 800-at, kik 4500 törzsbetétre több mint 120000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul, 600.000 korona törzsbetét tőkének felel meg.

Egy törzsbetétre hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr.) fizetendő. Az így összegyűlt törzstőke várható haszoneredménye, mely mint, már eddig megállapítható

6 százalékos kamatozásnak felel meg, a tagok között törzsbetéteik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig előlegképen befizetésük, része erejéig, megfelelő kezések jóállása mellett, továbbá arany-ezüst nemű és értékpapir zálogra, végül jelzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a törzsbetétekkel együtt hetenként is fizethetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös újításokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelre már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek mely körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmúlt heteinek és késedelmi illetékeinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piac-u. 26, sz. főtözsde épületében) bármely nap délelőtt úgy mint délután eszközölhetők.

Debrecen, 1904. november hó.

Dr. Révy Nándor, jogtanácsos

Dr. Brukner Ernő, elnök.

Gaedicke Szerencséje óriási!

Tizenöt millió korona nyerményt fizettem ki rövid időn belül, közte következő főnyerményeket:

A nagy jutalmat 600.000 korona értékben 62551. számra

400000	kor. 11119.	számra	60000	kor. 97263.	számra	60000	kor. 78863.	számra
400000	" 28916.	"	30000	" 38691.	"	60000	" 82528.	"
400000	" 33464.	"	100000	" 42758.	"	30000	" 6920.	"
70000	" 60912.	"	100000	" 49878.	"	30000	" 90964.	"
60000	" 17357.	"	100000	" 87991.	"			

A XV. magyar kir. szab. osztály sorsjátékban újból 110.000 sorsjegy 55.000 nyerménnyel sorsoltatik ki, közte az esetleges

Egy millió korona értékű főnyermény

Minden második sorsjegy nyer.

Sorsjegy árak: $\frac{\text{Egész}}{12.}$ $\frac{\text{fél}}{6.}$ $\frac{\text{negyed}}{3.}$ $\frac{\text{nyolcad}}{1.50}$ korona

A sorsjegyek szétküldése előzetes fizetés vagy utánvét ellenében történik. — Hivatalos tervek ingyen. — Postabefizetési lapok az összegek postadijmentes beküldésére díjtalanul állnak ügyfeleim rendelkezésére. — A megrendeléseket lehetőleg azonnal kérem

GAEDICKE A.

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje

Budapest, Kossuth-Lajos-utca 11